מכון טכנולוגי חולון
Holon Institute of Technology

פברואר 2022, קורס בחירה,

מספר קורס: 32907
שם הקורס: הגריד באמנות, באדריכלות ובעיצוב גרפי
שם קורס באנגלית: The grid in art, architecture and graphic design
נקודות זכות: 2.5
ש"ס : 4
שם המרצה: בתיה דונר

מטרת הקורס:

הקורס נועד להבהיר את מהות הגריד, תפקידיו, אופני השימוש בו ומשמעותו. להעמיק את הידע של הסטודנטים וההבנה שהגריד הוא תוצר מובהק של תרבות, המושפע ממפגשו של האדם עם סביבתו, עם הידע הנצבר בתקופת נתונה. מחד גיסא הוא נמצא כסמל לתבניות חשיבה מקובעות, להעדר היררכיה ונרטיב ומאידך גיסא נתון לתהליכי פירוק והרכבה. עוד נבקש להפגיש את הסטודנטים עם היבטיו השונים של הגריד, בהגדרתו המילונית מול ההיבטים הפונקציונליים, משמעותו באמנות החזותית וכסמל מובהק של התקופה המודרנית כמערכת שתכליתה מיפוי המידע והנגשתו.

מבנה השיעורים:

שיעור 1: **אוריינטציה** – הגדרות, מרחב וחוקי פעולה: ממחברת החשבון, התשבץ עד למשחקי השחמט והגו.
שיעור 2: **גריד, קנון וייצוג אידאי** – הגריד המצרי, היוני והרומי.
שיעור 3: **קווי גריד סימבוליים** – תפישת סדר דתית בימי הביניים ותפישה חילונית ורציונלית של הממשות בתקופת הרנסנס (פרספקטיבה ומפות העולם החדש).
שיעור 4: **תנודת מרכז הכובד ממראה העיניים אל המבנה** – הגריד הקרטזי בעידן הנאורות.
שיעור 5: **המבט המודרניסטי** – קונסטרוקטיביזם, הגריד התעשייתי המשוכפל, פופ, גלובליזציה.
שיעור 6: **בין הממשות ליצירה** – רוזלינד קראוס והגריד כיסוד דוחה מימזיס, היררכיה, אשליה ונרטיב וכסמלו החזותי של המודרניזם באמנות.
שיעור 7: **הגריד הטיפוגרפי הבינלאומי** - הגריד כסמל לסדר ולרציונליות בעיצוב גרפי (באוהאוס, טשיכולד, מולר-ברוקמן, קרל גסטנר ואחרים).
שיעור 8: **תפקידו של הגריד ביצירת זהות תאגידית** (מפטר בהרנס עד סטודיו טוטאל דיזיין, פול ראנד, מאסימו וניאלי ואחרים).
שיעור 9: **הגל החדש בעיצוב השוויצרי** - משקל שווה ערך לגישות אינטואיטיביות ולשיקולים רציונליים מבוססי גריד.
שיעור 10: **הגריד בסביבה דיגיטלית**.

שיעור 11: **לשבור את הגריד** – מהתנועה הפוטוריסטית עד לגל החדש, לפוסטמודרניזם ולאמנות הגליץ' - זיקת התופעה לתגליות בתחום המדע (קווי הכוח, עקרון אי הוודאות ותורת היחסות המצומצמת, פרויד), לאירועים היסטוריים (מלחמות העולם ופצצת האטום) ולתהליכים בתחום התרבות (מחאה).
שיעור 12: **לה קורבוזייה** – בין הגריד (הגרפי) של CIAM למודולור ולשנדיגאר.

מרכיבי הציון :

נוכחות פעילה: 10
מטלות: 20
מבחן סופי: 70
נוכחות חובה

ביבליוגרפיה:

Hannah B. Higgins, *The Grid Book*, MIT Press, Camridge, Massachusetts, London, England, 2009

Rosalind E. Krauss, *The Originality of the Avant-Gard and Other Modernist Myths*, the MIT Press, Cambridge, Massachusettes, London, England, 1986: 9-22

Josef Müller-Brockmann, *Grid Systems in Graphic Design*, Sulgen 2008

Timothy Samara, *Making and Breaking the Grid, Rockport*, 2003, (Quatro) Digital Edition

Jack H. Williamson, "The Grid: History, Use, and Meaning", *Design Issues*, Vol. 3, No. 2 (Autumn, 1986)